

Összegzés az MTA közgyűléséről

• Munkatársunktól

A Magyar Tudományos Akadémia 162. közgyűlését, és egyben tagválasztó ülését tartották a múlt héten hétfőn és kedden. A testület 35 rendes, 34 levelező, 36 külső és 38 tiszteleti tagot választott a tudományos osztályok jelölési alapján. Az Akadémia helyzetéről szóló beszédében a testület elnöke, *Glatz Ferenc* kijelentette: a magyar tudománypolitikának igazodni kell ugyan az európai uniós elvárásokhoz, de a más országokban létező akadémiá-

kon folyó munkát másolni sem szabad; a tudományt irányítani nem szükséges, inkább menedzselni kell.

A tudós testület elfogadta az MTA jövő évi fejlesztéseihez szükséges többlettámogatási igényekről szóló irányelvet, és beszámolót hallgatott meg az Akadémia intézethálózatának konszolidációs folyamatáról. A közgyűlésen elhangzott az is, hogy az akadémiai könyvtár egyre nehezebb helyzetben van, ezért át kell alakítani.

A költségvetésről

• Budapest (MTI)

A Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése a második napon elfogadta az MTA jövő évi fejlesztéseihez szükséges, összességében négy milliárd forintot kitevő többlettámogatási igényekről szóló irányelvet.

Az Akadémia az idén 15 milliárd forintot kap az állami költségvetéstől. A 162. közgyűlés második napján *Keviczky László* főtitkár leszögezte: a tervezetben – elterve a korábbi gyakorlattól – nem intézmények szerinti csoportosításban, hanem konkrét feladatokhoz kötve állították össze pénzügyi támogatási igényeiket. Közöttük szerepel a kutatóintézetek konszolidációja, amiről a közgyűlés külön napirendként tárgyal.

Az irányelvekben figyelembe vették, hogy elengedhetetlen a felsőoktatásban tanítók keresetéhez képest alacsonyabb jövedelmű kutatók bérének rendezése. Az

akadémikusok és doktorok tiszteletdíja pedig – kormányrendelet alapján – automatikusan emelkedik. Az akadémiai könyvtári hálózat könyv- és folyóirat beszerzései folyamatosan drágulnak.

A közgyűlés határozata alapján az európai uniós és a NATO-csatlakozáshoz kapcsolódó kutatások, valamint általában a nemzetközi tudományos kapcsolatok ápolásához kérnek többlettámogatást.

A javaslatokban kutatói ösztöndíjak és kutatási programok pénzügyi fedezete is szerepel. A Pénzügyminisztérium számára már januárban megküldött összeállításba gép- és műszerbeszerzések, valamint a kutatóintézetek eszközállományának felújítása is beke- rült.

A közgyűlés elfogadta az MTA 1997. évi, 12 milliárd forintos költségvetésének megvalósításáról beterjesztett beszámolót.

Az intézetek

• Budapest (MTI)

Az Akadémia intézethálózatának konszolidációs folyamatáról *Keviczky László*, az MTA főtitkára számolt be a tudós testület előtt.

Mint mondta: a konszolidáció céljára az állami költségvetésből három évre háromszor 600 millió forintot kapott az Akadémia. Tavaly például 60 millió forintot fordítottak a könyvtárak helyettesének javítására, 270 milliót pedig az intézeti alapellátás fejlesztésére. Idén már a támogatásból és a maradvány pénzéből 930 millió jut az utóbbira: A Konszolidációs Bizottság az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsával (AKT) egyetértésben fogadta el a tudományterületek közötti pénzfelosztás elveit.

Az egyes intézeteknek megítélt összegeket a kura-

tóriumok határozták meg. A többletforrásból idén az élettudományok 50,7 százaléka, a természettudományok 38,3 százaléka, a társadalomtudományok pedig 11 százalékkal részesültek.

Ez a megoszlás az élettudományok évtizedes elmaradását részben kompenzálta – állapította meg a főtitkár. *Keviczky László* elmondta: az intézetek költségvetési támogatása összességében mintegy 20 százalékkal növekedett, csökkenő létszám mellett, de az ellátás ma is rendkívül szegényes, a működési költségek pedig rendkívül szűkösek. A főtitkár bejelentette: a hivatalos döntéseknek megfelelően folyamatban vannak az akadémiai intézményhálózat szervezeti átalakításával összefüggő telephelyváltozások.

A könyvtár

• Budapest (MTI)

Az akadémia könyvtára egyre nehezebb helyzetben van – mondta *Náray-Szabó Gábor*, a könyvtár konszolidációs elképzeléseinek kidolgozásával megbízott főtitkár-helyettes.

ŰA könyvtárnak nemcsak fenn kell tartania magát, de fejlesztenie is kell a hagyományos humántudományi gyűjtőköri munkáját, ugyanakkor egy számítógépes, természettudományi szak-könyvtári információs hálózatot kell létrehozni, amelyben fontos szerepet kapnak majd a kutatóintézetek.

Náray-Szabó Gábor elmondta: gyarapítani kell a nyelvtudomány, az ókortörténet és klasszika-filológia, valamint az orientalisztika gyűjtőkörébe tartozó

könyvállományt. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a természettudományos szak-könyvtár helye és jövője a könyvtár szervezetén belül nem valósítható meg. Mivel egy ilyen országos gyűjtemény létrehozására jelentős az igény, az MTA intézeteivel együtt tervezik egy olyan hálózat kialakítását, amely fizikailag különböző helyeken ugyan, de minden-akkor egy számítógépes, természettudományi szak-könyvtári információs hálózatot kell létrehozni, amelyben fontos szerepet kapnak majd a kutatóintézetek.

UNIVERSITAS

• Tervek, pályák, milliók

Sportközpont a laktanyában

A Kossuthban majdan sportpályák is lesznek. (Miskolczi Róbert)

Bár Magyar Bálint kultuszminiszter március elején aláírta Washingtonban a felsőoktatás átalakítására vonatkozó százötvenmillió dolláros világbanki kölcsöne-gyezményt, akkor és ott a hitel effektív folyósításának öt feltételt szabtak a világbanki szakemberek. E szerint a kölcsönszerződés csak akkor lép hatályba, ha a kormány május 1-jéig teljesíti mind az öt feltételt. Horváth B. Tamás, a világbanki projekt művelődési minisztériumi referense a Délmagyarország érdeklődésére elmondta: a kormány mind az öt feltételt teljesítette a megadott határidőig. A referens szerint ez azt jelenti, hogy Szegeden és Debrecenben még az idén megkezdődhetnek az integrációhoz kapcsolódó beruházások.

Korábban már írtunk arról, hogy a szegedi universitás eredeti beruházási tervében az szerepelt, hogy 1998 őszén világbanki pénzből megkezdik az Ady téri sporttelep a közel hatmilliárd forintba kerülő könyvtár építését. Március végén azonban, éppen a fent említett okok miatt, úgy nézett ki a dolog, hogy az építkezés elkezdése nagy valószínűséggel átcsúszik a jövő évre. – *Azzal, hogy a kormány mind az öt feltételt teljesítette, hatályba lépett a Világbankkal kötött kölcsönszerződés* – hangsúlyozta *Horváth B. Tamás*. A hitel folyósításához

Variációk, több pályára

A szabadtéri sportpályákkal kapcsolatosan két lehetőség közül választ az universitas igazgatótanácsa. A változat: hat tenisz-, négy kézilabda- és három kosárlabdapálya, valamint egy úgynevezett kocogópálya (futóút). B változat: három kézilabda-, három tenisz-, két kosárlabda- és egy futópálya, valamint egy futballpálya. A tervek koncepciók szerint a pályákat bitumen, salak, illetve fű borítaná. Az egészen hosszú távú tervekben szerepel egy uszoda építése, valamint a Boszorkányszigeten több szabadtéri pálya és víztelep létesítése.

azonban még a mindenkori kultuszminiszternek szerződést kell kötnie az integrált felsőoktatási intézményekkel. A referens szerint ez a közeljövőben megtörténik. Az aláírás után Szegeden és Debrecenben, az ország két legértékesebb integrált felsőoktatási intézményében megtehetik az első kapavágást, elkezdődhetnek a földmunkák. *Rácz Béla*, a JATE integrációs rektorhelyettese lapunknak elmondta: Szegeden az első kapavágást az jelenti majd, hogy az Ady téri sporttelepet kiköltöztetik a Kossuth-laktanya, ahol előbb még kialakítanak egy sportcentrumot. A könyvtár építése csak azután, várhatóan 1999 végén vagy 2000 elején kezdődhet meg az Ady téren.

Az egyetemisták által oly kedvelt Ady téri sporttelepen, ahol heti átlagban körülbelül négyezer hallgató fordul meg, jelenleg négy kézilabdapálya, két tenisz-, egy kosár-, egy röplabda-, egy lánbtenisz- és egy futópálya, valamint két kisebb szűkületnaterem, öt öltöző és 4, azaz négy darab (!) zuhany szol-

gálja a sportolási lehetőségeket. *Szabó József*, a JATE Testnevelés Tanszékének vezetője leszögezte: a Kossuth-laktanyában ennél csak jobbat lehet építeni. Minőségi ugrást jelentene, ha a számban is több szabadtéri pályát korszerű burkolattal (rekor-tán, műfű) és gazdaságos vízállítással, a tusolókat pedig víztakarékos rendszerrel látják el, illetve szerelnék fel. A tanszékvezető szerint mindehhez körülbelül 250-300 millió forint kellene. S akkor még nem beszélt a távlati tervekről: egy uszoda, illetve a Boszorkányszigeti vízbázis kialakításáról. *Szabó József* úgy vélte, hogy a Kossuth-laktanya és a tanárképző főiskola Topolya sori sportcsarnoka együttesen alkothatná az universitas majdani sportcentrumát.

Rácz Béla szerint az Ady teret legalább hasonló kapacitású sportcentrummal szabad csak kiváltani a Kossuth-laktanyában. Az előkészítő munka már az év elején elkezdődött a műszaki szakemberek, a testnevelők és a hallgatók bevonásával.

Szabó C. Szilárd

Köztársasági ösztöndíj Ismét Fulbright

• Munkatársunktól

A művelődési és közoktatási miniszter pályázatot hirdetett köztársasági ösztöndíjra. A felhívásra a felsőoktatási intézmények nappali tagozatos alap- és kiegészítő képzésben részt vevő hallgatói jelentkezhetnek két lezárt félév után. Az ösztöndíjban az intézmények kiemelkedő tanulmányi eredményű, illetve szakmai területen kimagasló munkát végző hallgatói részesülhetnek. A pályázat elbírálásának rendjét és feltéte-

leit az egyetem vagy a főiskola szabályzatában határozzák meg. A köztársasági ösztöndíj egy tanévre tíz hónapra adható, és havi összege 17 ezer forint. Az ösztöndíjat az intézmény által rangsorolt javaslat alapján a művelődési miniszter adományozza, és a tanévnyitói ünnepségen adják át. A pályázatot a miniszternek címezve az intézmény vezetőjének kell benyújtani. A leadás határidejét az intézmények saját szabályzata írja elő.

• Munkatársunktól

A Fulbright Magyar-Amerikai Oktatási Csereprogram Bizottság ösztöndíjakat hirdetett az 1999–2000-es tanévre.

Fulbright ösztöndíjra azok a magyar állampolgárok pályázhatnak, akik felsőfokú végzettséggel, valamint megfelelő szintű angol nyelvtudással rendelkeznek, és az Egyesült Államokban szeretnének tanulni, kutatni vagy továbbtanulni.

Pályázati űrlapok a Fulbright és a Tanulmányi Tanácsadó központtól igényelhetők (JATE Központi Könyvtár, Amerikai Felsőoktatási Információs Központ, 6720 Szeged, Dugonics tér 13.).

A pályázatokat a szükséges mellékletekkel együtt július 15-éig három példányban, angol nyelven kell a Fulbright Bizottsághoz eljuttatni (1146 Budapest, Ajtós Dürer sor 19–21., Professzorok Háza).

Orvosi ülések

• DM-információ

Két tudományos ülést szervez a héten a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Tudományos Ülések Bizottsága és a Szegedi Akadémiai Bizottság Orvostudományi Szakbizottsága. A mai programot a humán genetikai munkabizottsággal közösen szervezték. 15 órától az akadémiai bizottság székházában az Országos Onkológiai Intézet, a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ és a Szegedi Biológiai Központ munkatársai tartanak előadásokat. Csütörtökön 16 órákor ugyanott *Gerta Vrbova*, a University College London professzora, egyben a SZOTE vendégprofesszora tart angol nyelvű előadást.

Konferencia Párizsban

• Munkatársunktól

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Népegészségügyi Intézetének három oktatója, *dr. Dési Ilés* egyetemi tanár, *dr. Nagymajtényi László* tudományos tanácsadó és *dr. Papp András* egyetemi adjunktus részt vesznek és előadásokat tartanak a Nemzetközi Toxikológiai Társaság nemzetközi kongresszusán, Párizsban. A július 5. és 9. között rendezett szakmai fórum főtémája a XIX. század kémiai biztonság.

EU-bemutató

• Budapest (MTI)

Az Európai Unió felsőoktatását mutatta be a múlt héten Budapesten rendezett háromnapos diákkonferencia. A „Hallgatók Európája – Európa hallgatóinak” címmel 100 külföldi és magyar diák részvételével rendezett tanácskozás kiemelt célja volt a gyakorlatias jellegű tájékoztatás az EU különböző oktatási programjairól. A konferencián arról hallhattak a résztvevők, hogy milyen a felsőoktatás és a politika kapcsolata az EU-ban, illetve Magyarországon.

Ünnepelt az ELTE

• Budapest (MTI)

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanácsa az intézmény alapításának 363. évfordulójára alkalmából ünnepi közgyűlést tartott az egyetem aulájában. „Az Európai Unióhoz csatlakozó államok szuverenitása” címmel az ez évi „Pázmány Péter előadást” *Valki László*, az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar nemzetközi jogi tanszékének vezetője tartotta. A professzor véleménye szerint Magyarország szuverenitása az EU-tagság elnyerése után sem csökken, sőt bizonyos értelemben nő. A magyar állam az unióba való belépéssel nem mond le önállóságáról, hanem arra vállal kötelezettséget, hogy meghatározott ügyekben az EU döntéseit Magyarország számára kedvező módon befolyásolja, illetve alakítsa – jelentette ki. Az rendezvényen jubileumi előadást tartott *Baross Gábor* Liszt-díjas karnagy „Az Eötvös Loránd Tudományegyetem zenei együttese 1948–1998” címmel. A Bartók Béla Énekkar és az Egyetemi Koncertzenekar vezetője kifejtette, hogy a szeptemberben életbe lépő Nemzeti alaptanterv meglehetősen mostohán bánik a zeneoktatással. A közgyűlésen felváltták az ez évi „tiszteletbeli doktor és professzor” címmel kitüntetetteket.